

1156

Cent

(ALDC, VIII, L 121. Cent)

Cent, der. de CĒNTUM, indeclinable en llat., com MİLLE, completa el tractament del grup -NT-, ja vist al *PALDC*, III, mapa 319. Variació consonàntica de *font* (II) i al VIII, mapa 1140. Variació consonàntica de *pont* (II), grup provocat per la caiguda primerenca de la vocal final -U (eventualment -E), amb articulació de la -t final fins a finals del s. XV, avui vigent en bona part del val., en mall., men. i alg., enfront del seu emmudiment a la resta del domini, inclòs l'eiv. La caiguda de la -t va començar pel plural (*cents*) i certs contextos (*cen galls*, *cen fulls*) per estendre's després com a mot no condicionat pel context.

El tractament de la vocal està d'acord amb l'evolució de E oberta del llat. vg. (E breu del llat. cl.), com FĒSTA > f[e]sta, VĒNTU > v[e]nt, etc. En ross. tenim una [e] habitual en aquest dialecte,

producte de la igualació de [e] i [ɛ] en una vocal on s'ha perdut l'oposició fonològica d'aquests dos fonemes. Com a mostres discordants del tractament general s'ha registrat la var. c[ɛ]n 91, 115, compartida amb [θj'en] 100, amb diftongació pròpia de la /e/ en arag. i cast. Aquesta afinitat ressurt en l'aparició de la interdental inicial ([θ]en 108, 132, 134, 138, [θ]ent 139, [θ]ien 100) en localitats limítrofes amb l'arag., probable resultat d'una interdentalització d'un so anterior [ts], compartit amb la llengua veïna.

La fase articulatòria antiga, ce[nt], es manté en àrees conservadores, les isolades (mall., men., alg.) i la lateral extrema (alacanti).

Cent és l'únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

